

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošana izglītojamo talantu attīstībai
8.3.2.1./16/I/002

34. latviešu valodas olimpiādes darbs

7. – 8. klašu skolēniem

skolās, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmu
un kurās latviešu valodu mācās kā valsts valodu

Skolēna kods _____

Veiksmi darbā!

1. uzdevums. Uzraksti teikumus, izmantojot dotos vārdus! Nemaini vārdu kārtību un skaitli!

1. nesen Dainis no savi vecāki saņemt jauka dāvana
2. drīz mēs pilsēta bibliotēka notikt skolēni zīmējumi konkurss
3. katra diena pēc stundas Liene doties uz mūzika skola
4. nākamā vasara Lauris piedalīties basketbols turnīrs Lietuva
5. Latvija izlase hokejisti pēc nedēļa būt spēle ar zviedri komanda
6. pašlaik sports preces veikals notikt slēpošana inventārs izpārdošana

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Iegūti _____ punkti no 6

2.uzdevums. Saliec teikumus nepieciešamās pieturzīmes!

1. No rīta Ella sajūsmināta sagaidīja draudzeni ar vārdiem Inga vai tu zini kur es vakar biju
2. Grāmatā Ala ir stāstīts par kādas lauku skolas 9 klases skolēnu neparastajiem piedzīvojumiem
3. Ar sportu nopietni nodarbojas vairāki mūsu klases zēni piemēram Alekss Viktors un Andrejs
4. Alla vakar izstaigāja visus tuvākos grāmatu veikalus jo skolas bibliotēkā vajadzīgās grāmatas nebija
5. Skolēni plānoja doties pārgājienā bet laika apstākļi bija tik nepatīkami ka pārgājienu vajadzēja atcelt
6. Skolas teātra pulciņš gatavo izrādi ar kuru uzstāsies gan skolā gan pilsētas kultūras namā

Iegūti _____ punkti no 6

3.uzdevums. Izlasi tekstu!**Rīdzinieku profesijas**

20. gadsimta sākumā Rīgā tika izdota pastkaršu sērija ar dažādu profesiju rīdziniekiem. Uz pastkartēm bija attēloti ne tikai pastnieki, ugunsdzēsēji un saldējuma pārdevēji, bet arī strādājošie tādās profesijās, kuras jau sen ir iegājušas vēsturē. Dmitrijs Anohins labi atceras dažādu profesiju pārstāvjus, kuri pirms kara mēdza iegriezties viņa mājas pagalmā.

„Mūsu virtuves logs atradās pagalma pusē, tādēļ es redzēju visu tur notiekošo,” atceras Dmitrijs Anohins. „Pagalmā nāca gan asinātāji, gan stiklinieki, gan leijerkastnieki, kurus bērni gaidīja īpaši nepacietīgi. Leijerkastnieks spēlēja vienkāršas melodijas, bet uz viņa pleca vienmēr sēdēja pērtiķēns. Mazais dzīvnieciņš zīlēja cilvēku nākotni. Pēc saimnieka komandas pērtiķēns aši ielīda kastē, kas atradās aiz leijerkastnieka muguras. No tās viņš izvilka papīra lapiņu, uz kuras bija rakstīts, kas sagaidāms nākotnē. Par to apkārtējo namu iemītnieki leijerkastniekam pa logu izmeta papīriņos ietītus santīmus.

Leijerkastnieks pagalmā iegriezās itin bieži, bet asinātāju tur varēja sastapt ne biežāk kā reizi mēnesī. Viņš piedāvāja uzasināt nažus, šķēres un cirvjus. Viņam vienmēr līdzī bija saliekama ierīce ar trim nelielām akmens ripām. Katra priekšmeta asināšanai bija piemēklēta cita akmens ripa. Šāds pakalpojums izmaksāja 20 – 30 santīmu.

Mūsdienās par visai neparastu varētu uzskatīt arī stiklinieka arodu. Stikliniekam uz muguras bija koka kaste, kurā viņš pārnēsāja stiklu. Lielu logu atjaunošanu parasti uzticēja veikt darbnīcām, savukārt stiklinieki apdarīja sīkos darbiņus: mainīja vēdlodziņus, bēniņu un pagrabu lodziņus.

Pirmskara Rīga nav iedomājama bez zāģeriem. Vasaras beigās, bruņojušies ar zāģi un cirvi, viņi apstaigāja rīdzinieku pagalmus un pārstrādāja malkā atvestos koka bluķus. Rīgā bija arī daži malkas plači, kur pārdeva jau sagatavotu malku. To visvairāk pirka sīktirgotāji, kuri tālāk to piegādāja un pārdeva lielo namu īpašniekiem.

Bija arī tāda profesija kā saldējuma pārdevējs. Rīgā saldējumu uz ielas sāka tirgot jau 19. gs. 80. gados. Dmitrijs Anohins atceras, ka pie viņa mājas vienmēr stāvējis kāds nīprš večuks ar melnu vaigubārdu, apjozies baltā priekšautā. Tas bija saldējuma pārdevējs. Mutē kūstošo kārumu atveda ar ratiņiem un turēja stikla traukos. Svaru vietā lietoja koka karoti. Vienu porciju veidoja viena karote. Bumbiņu uzlika uz vafeles plāksnītes un tai virsū uzlika otru vafeles plāksnīti. Tolaik gan tirgoja vien divu veidu saldējumus – krējuma un šokolādes. „Saldējumu ārā pie pārdevēja varēja nopirkt tikai vasarā,” atminas Dmitrijs Anohins. „Bet, kad mums, zēniem, to sakārojās aukstā laikā, skrējām uz konditoreju. Saldējumu notiesājām tur vai mājās, jo našķēties uz ielas tolaik nebija pieņemts.”

Kā vasaras karstumā uzglabāja šo tik ātri kūstošo našķi? Ledusskapju taču tolaik nebija! „Ļoti vienkārši,” turpina Dmitrijs Anohins. „Apkārt saldējuma stikla traukam aplika ledu. Pavasarī milzu ledus blāķus ar vezumiem veda no Daugavas. Veikalu saimnieki ledu uzglabāja tam īpaši paredzētos puspagrabos. Tajos nebija logu, un ledus tur neizkusa līdz pat nākamajam pavasarim.”

Jāatzīst gan, ka saldējuma pārdevēji ar ratiņiem bija sastopami tikai pilsētas nomalē. Rīgas centrā ar saldējumu mīlojās kafējnīcās un restorānos vai nopirka to saldējuma kioskā.

Pēc Iljas Dimenšteina

Apvelc tekstā minētajai informācijai atbilstošo teikuma turpinājuma burtu! Iespējamās vairākas pareizas atbildes!

1. Pastkaršu sēriju par rīdzinieku profesijām izdeva	a) divpadsmitā gadsimta sākumā; b) pagājušā gadsimta sākumā; c) Rīgas pilsētas jubilejā; d) profesiju svētku laikā.
2. Pastkartēs ar dažādu profesiju rīdziniekiem var redzēt	a) tikai mūsdienās sastopamās profesijas; b) tikai pastniekus, ugunsdzēsējus un pārdevējus; c) tikai profesijas, kas vairs nepastāv; d) dažādu profesiju pārstāvjus.
3. Bērni ļoti gaidīja leijerkastnieku, jo	a) uz viņa pleca sēdēja pērtiķēns un spēlēja mūziku; b) kastē aiz viņa muguras vienmēr sēdēja pērtiķēns; c) leijerkastnieks savā kastē atnesa dažādas lietas; d) gribēja uzzināt, kas notiks nākotnē.
4. Asinātājs	a) visu priekšmetu asināšanai izmantoja vienu akmeni; b) asināšanai izmantoja trīs veidu akmens ripas; c) nāca biežāk nekā leijerkastnieks; d) asināšanai izmantoja īpašu ierīci.
5. Stiklinieka galvenais uzdevums bija	a) lielo stikla logu nomaiņa; b) stiklinieku darbnīcu reklamēšana; c) nelielu logu iestiklošana; d) logu stiklu pārnēsāšana.
6. Zāģeris bija cilvēks, kas	a) mežā zāģēja lielos kokus; b) māju pagalmos sazāģēja un sacirta malku; c) rīdziniekiem piegādāja un pārdeva malku; d) atveda koka blūkus uz malkas placi.
7. Saldējums ir kārumš, kuru Rīgā uz ielas varēja nopirkt	a) kopš pagājušā gadsimta beigām; b) tikai vasarā; c) jau aizpagājušā gadsimta beigās; d) tikai Rīgas nomalē.
8. Aukstā laikā saldējumu ēda	a) veikalā; b) konditorejā; c) savā mājā; d) uz ielas.
9. Lai saldējums vasarā neizkustu, izmantoja ledu, ko...	a) sasaldēja pagrabos; b) ziemā atveda no Daugavas; c) veikalu saimnieki sasaldēja puspagrabos; d) pavasarī atveda no Daugavas.

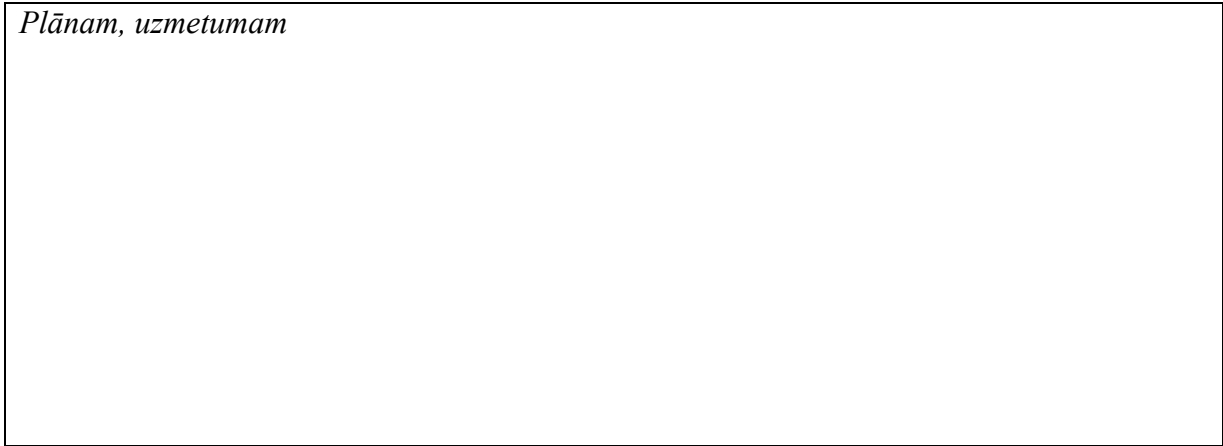
Iegūti _____ punkti no 13

4.uzdevums. Turpini doto tekstu un uzraksti pārspriedumu *Es rītdienas Latvijā* (apjoms 130 – 150 vārdi)!

- Uzraksti vismaz 5 īpašības, kādas būtu nepieciešamas labam Latvijas iedzīvotājam. Pamato, kāpēc katra no šīm īpašībām, tavuprāt, ir svarīga!
- Izvērtē, cik lielā mērā tev piemīt šīs īpašības! Pamato savu viedokli!
- Pastāsti, ko tu dari, lai pilnveidotu savu raksturu!
- Pastāsti, ko nākotnē tu vēlētos izdarīt savas valsts labā!

Ievēro pārsprieduma rakstīšanas nosacījumus!

Plānam, uzmetumam

Tīrraksts

Es rītdienas Latvijā.

Katras valsts lielākā bagātība ir tās cilvēki. Arī Latvijā veiksmīgi varēs attīstīties ekonomika un kultūra tikai tad, ja tās iedzīvotāji būs _____

